

پوسپی

د عبدالهادي ريشاء

داشعارو دوهه

مجموعه

۱۳۷۴

Ketabton.com

ريشاد

الشي ريء لربا البقاء

مؤلفه من لعشاء

مد مبعه

د مجموعي نوم - پوسي

شاعر - عبد الهادي ريشا

د ليکلو کال - ۱۳۷۴ هـ ش

د چاپ ځای - کراچي

د چاپ شهر - پنځه سوه توک

خطاط - عبد الناصر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اهداء

دا دپوسى مجموعه د هغو کورداگو، زوى مرو
او مومرو پاک نيت ته چي د ناساد و اولسو د بناد يو
صادقانه غوښتونکي وه او په دې ارمان د خپلو مغزنو
ککړيو سره د ک زرونه د مخکي په غېز وروستل سوي دي
اهداء کوم.

چي ويونگي کور بنا دي به خه پکښې ووايي. نومي ولي په هوا
زېره مي کښانده وو. کله چي پوه سوم چي د پتوکرزو مجموعه
بيخي چاله نظره نده غورځولې، نه يې يو مخيچه (نو) پر
کش کړې دى، وروسته مي نو پر خان يک سنده کړه.
زېره مي پر پښتې سو يو خه نات مي پر کښې وسټ.
چاچي زه د پتوکرزو د مجموعې په تائيد سره مکتوباً
، غيا باً او مخامخ غټولې يم. دوى دي د سيالانوسرسي.
زه يې منون کړم.

او هغه کور بنا د وچي د مجموعې پر بعضي ځايو
تنقيد نيولې دى. د هغو تر داپاک دين وگرزم چي پريوه
مخ يې نده کړلې. او هغه بنا د منو او صاحب نظرانو چي به
نظر او لارښونه يې راته کېده. دوى ته سلامه دى،
غيبې سپاره دې مله وي، کور يې ودان.
بناغلو لوستونکو!

ما به دغه د (پسوسي) مجموعه د وخته لا چاپ کړې وای.
خونزه د ژوند په نور انگل اخته وم. دبلي خواچي مي
د چاپ د پاره خالري خه غرانونه ټول کړي وه. په هغه
بنې د گراني داسي هښه، باد نثوتې چي د غرانو زيبزه
سکه يې داسي ورسولولې وه چي غران د غاز ارزش
خوڅه کوي د خوشکې تر وزن يې لا وزن سپک سو.

چي د چاپ د پاره نه بسپدل ، نوره لښه ، د پنه مانه درلودل
چي د هغه څخه يوڅه راواخلم او د چاپ مصرف ته يې
ورکړم . نو اريان ، په اريان پاته وم ، په چاپ پوري يې
او گاره وم . يو چاته چي مي امېد درلود هغه ته چي مي ورياده کړه
هغه هم تلنه تېره کړه ، ځان يې وځړاوه ، نه و ټوڅېدئ .
په داسي وخت کي نو ما وارو سړي خانغا واسرنگه
کيزي . دامي هم ځان ته عاربال چي ريشا دي ديوي
مجموعي د چاپ د پيسو په خاطر ځان د اوو محمد وپوروي
کړي . دامي هم نسواي منلای ، نه مي ور بل چي ليکلې
چاپ ته آماده مجموعه دي دغه سي نا چاپ پاته سي
باره مي زړه راغونډ کړئ . ما ويل ” څه ټوکل يې پر هغه
چي بارانونه اوري .“

راولارسوم ، پر چاپ خانو وگرزېدم . ډيري چنې مي
و وهلي . په ارزان بيه کاغذ پسي مي بازارونه متکړه
په چونگي ، چونگي د صورت په سوهانگي مي دونه پسي
برابري کړې چي دا دپوسې مجموعه په چاپ کړم ،
او ستاسي حضور ته يې وماندي کړم . ما خودا کار د -
نس په خوزو وکئ . اوس نو پرتاسي ده چي نوکئ وخت
وروباسئ او ديپلا ويلو زحمت پر ځان تېر کړئ .

دا چلي ما د پوسئ په دغه مجموعه کي
سل (۱۰۰) شعرونه وکښل.

د دې کراستي يا گدلي شنل په تاسي اړه لري.
زه به تر هغو پوري غاښ وچيچم، چي تاسي يې توري و
سپني شنل سوي وړی خپل د قضاوت د ترازو وپلو
ته ور غورځوی.

تاسي ته به ياد وي چي د دې شعري مجموعې شعرونه
د ډېره وخته ماته پراته وه. ماد پتو کړزود مجموعې په سر
کي لا دا خبره ستاسي تر غوښتېره کړې وه. د هغه جملې
څخه يې بعضي اشعار د چاپ د پاره د لته راپل
کړه. او بعضې نور يې لکه:- د
لوی استاد علامه عبدالحی (حبيبي) مرثيه چي د (پښتو ټولني)
په مجله کي د اکاډمي له خوانشر سوې ده. د عبد الباري (اشا)
و پر نه د کڅهار په مجله کي چاپ سوې ده. بر علاوه پانځي
يې گټتتر، او نشر سوي هم دي. د محمد گل (نوري) د مړيني
په يوه تيلن کي چي د سرحد اتو او قبائيلو د وزارت له خوانيو-
ل سوئ وو، ما هلته هم د ده په ياد يو شعر ووايې چي البته
نشر سوي به وي. د جمال عبدالناصر مرثيه چي ما د ده
د مړيني په دوهمه ورځ وويل، بيامي و مصرته د ده د دفتر
ته وليزل. گا گارين چي لمړی حل د فضا په سفر ولاړ او بيرته

را کښته سو. د ده په افتخاري هم په هغه شپه شعر جوړ کړی. اود ده د فترته مي پس له څه وخته واستوی چي خبر يې د ازوستيا، روسی جريدي چور کړی. دلمری پلا دپاره چي (آرم سترانگ) امریکايي پر سپونز می قدم کښنېد، ماد ده په شان کي هم يو شعر جوړ کړی. په يوه پټه کي مي ثبت کړی، نو گوره چي هغه پټه به اوس چيري وي؟ د غسي زمانور شعرونه په مختلفو جريدو په مختلفو وختو کي خپاره سوي دي. لکه :- د اولسي جرگي په مجله کي، د سولي د جبهې په جريده کي، د اوسني ليکوالوپه دريم ټوک کي اونور و اخبارو کي چي زماسره يې نه تاريخ سته نه مي شعرونه پياوړې خـــ و اوس هم يو څه شعرونه د ټومني په اندازه راته پاته دي. که نور سره برابرسوه بيا به نو د خيره سره خبري کوو. چي بيا د بلدي د گوروان گانه را ونه سي. اوس يې د چاپ و عده نه کوم. خوزو دوستانو!

که ستاسو دا خيال وي چي د دې مجموعې اشعار به دونه شيريني ولري لکه شير پيره يابه داسي مفرح دل و دماغ و تسکين د هنده اعصاب وي چي په هر گوندي کي به يې ترنگ خوشي پرته وي. نو د امکان مو بچايه بولم. ځکه پدې شعرو کي د ۱۶، کلو د بې وزلو د ځگر خزکی، د بيز غاله مغزو جزکی،

د زړه دزلزلو چنگی او د زړه درزونه، دردونه، غمونه،
انعکاس او نقاشي سوي دي. که څه هم ستاسي به
خوا دروو هي. خود بيلادويلو توصيه يې زه ځکه درته
کوم پي، تاسي بيا هم د اولسو په جگر خونيوکي ورسره
گډ او شريک سئ. پي دوی يواځي په غم کي پاته نسي او پر
دې توره مکه ټوله داغ ديدگان او غمجن سره کښيني
او پاتا سره ورکي وروسته د غم کمبله ټوله کړي.

دا پلا يې د دې مجموعې نوم په دې خاطر (پوسي)،
وتاکي، پي ټوله ناخوالي، ساره اسويلي، دردونه، نادودي
زمونږ پوسي ده. هو ذهني، جسمي، مالي، او نور رقم، رقم
پوسي، زمونږ په پنځه دي. تر دې حده پوري پوسه او پر-
ندوکي يوچي د پيشي د تښته څخه هم بېرېزو. هانور خولا پرېزده.
دازمونږ پوسي نه بولي؟ پي پر يوه ټپک يې راته ايښې ده.
په سز موراته گوري، توري يې راته پرتندي دي. دناترسو
تر چپلاخه لاندي يو. د سياه سرو ژړاوي، بڼراوي، اله
لاوي دي. هلکان خان د ډاگ، ډاگ وهي، پر خوله خوله
لويزو دپورته کيدو څوک نسته. په سترگو کي مو خاوري
رډ، بد پاشل کيزي. تا ټو بئ مو وړک دئ. د خدای پراوچه
مو څوک نه پرېز دي. په هر ځای کي شېر خطيان يو.
په چپ کي شانزده، په کندري سپروني ندي پاته.

لځي وپتي شتمنى موخغلو ي . دخپلو هستيو پي سرپه
چيچه ايستلي يو . تېفونه او ارزي لاد لاسه راباندي
صافوي . د دغه واقعيتو په نظر کي نيولوسره مي د دې
مجموعې نوم ، پوسې ، وټاکي ، چي داکثرو جملو څخه هم
دا نځگي او پوسيو بزغ او مفهوم راوړي . موز پوسه
نه وو خواوس زموږ وس غټو وسدارانو وړي دي .

خاوري عبدالهادي ريشا

منه

زما کشري زوی (عبدالناصر) چي دوستان يې
(کبلی) بولي راته ټينگ سوچي ستا دغه د بېوسې مجموعه
دا گنت د چاپ د پاره زه ليکم. ماورته وويل چي "دا
خود زوی زېړی دی. مگر ستا خط کله دواپې دی؟"
خو ده ټينگار کاوه. ويلې "د طوا، ټکي، دی که يې بېله ما
بل څوک وليکي." ورسره بڼه مي کړه. ما ويل "و دي گورو."
هلک رهي سو. د خوش نويسي يو کتاب يې پيدا کي.
ورته و جوغېدی. اندر په يوه، يوه نېه مياشت کي په خط کي
دونه باولي سوچي پر خط يې زما باز کښنو ست. مجموعه
يې په بشپړه توگه چاپ ته آماده کړه.

دی ډير ذکي، پوه او مستعد زلی دی. استعداد
يې د ستايلو وړ دی. مگر نوڅه وکوي چي پر هيواد مود بلا سا
ختلې ده. د دغسي ډيرو مغزنو، مبتکرو او سالمو فکرو
ځاوندان د بل په خاوره کي تر ټپلي، لي به ليه اوتاک له تا که گزري.
پيازيه گنډه په ډوډی پوري حيران دي. د استعداد د روزلو
او تحصيل استادان يې يانسته يا هغه پخپله بخوله اخته
دي.

زه اول د ده څخه د دې مجموعې د ليکني د زحمتکښي
منه کوم. بيا يې استعداد ستايم چي په لږ وخت کي

دونه اوږه سوچي مجموعه يي يك لوخته صافه وليکل. دا
دی نن يي خط ته ستاسي سترگه هم وراوري.
خدای دي ده ته برکتونه ورکي. وزردې وزېزي.
د انسانیت په هره برخه کي د بړيوغتي برخي ورتغوایرم.
- پشاه -

فهرست

مخ	شماره عنوان
۱	۱. لوی خنتن
۲	۲. رب ته درېزو
۳	۳. اې خاونده!
۴	۴. دغه حال دی چي نه چاغېزو
۵	۵. لپوه هم پر هېڅ کوي؟
۶	۶. حالونه مي راوړي
۷	۷. بېچاره پروفیسر
۸	۸. نعم خپلي اولسونه
۹	۹. لامونه دي پېژندلي؟
۱۱	۱۰. تشي د خولې خبري
۱۳	۱۱. دخپل زوره ناخبره
۱۴	۱۲. جنگ پر غله دی
۱۵	۱۳. دلته گزاره سخته سوه
۱۶	۱۴. زوی مري لاس نه اخلي
۱۷	۱۵. للو، للو

مع	شماره - عنوان
۱۹	۱۶ . ملل متحده ته واييم
۲۱	۱۷ . که رانله نوپاخه راځي
۲۲	۱۸ . داخه سوران راغلي دي
۲۳	۱۹ . ياران يې بد راه کړه
۲۴	۲۰ . دتولوزيمونه دک دي
۲۵	۲۱ . تر مرگه خوب
۲۶	۲۲ . وي شرمولو
۲۷	۲۳ . ياري صداقت غواړي
۲۸	۲۴ . مخ يې راو لگاوه
۲۹	۲۵ . دغه دي ايتارنو
۳۰	۲۶ . کفن کښ
۳۱	۲۷ . يې باوره و عدې
۳۲	۲۸ . سل دزرگريود لگر
۳۳	۲۹ . پس گردني
۳۴	۳۰ . نوبتي مرگ
۳۵	۳۱ . نامېندي
۳۶	۳۲ . حق ده پېره
۳۷	۳۳ . لرگي يې پکار دي

مخ	شماره - عنوان
۳۸	۳۴. د زړه غوچینه
۳۹	۳۵. لوی ختلم په زېرخانه توتلم
۴۰	۳۶. بي پرزوموټر
۴۱	۳۷. ژربه د نازه ولویزي
۴۲	۳۸. کوربل
۴۳	۳۹. سر شکوني
۴۴	۴۰. مخ ته کرکنډي
۴۵	۴۱. تماشه يي کوه
۴۶	۴۲. د بل لاس
۴۷	۴۳. ټوله دی دی
۴۸	۴۴. شخصي حکومتونه
۴۹	۴۵. پنبوټه لویزي
۵۰	۴۶. دمغزو عملیات
۵۱	۴۷. تالي ختي
۵۲	۴۸. ورستي هگی
۵۳	۴۹. د بندگي ژوند
۵۳	۵۰. د سرو نولو
۵۴	۵۱. نه تعلیم نه تربیه سته

مخ	شماره-عنوان
۵۴	۵۲. دغه حال دی
۵۵	۵۳. زیمه ته مولویزی؟
۵۵	۵۴. ژړي تلي
۵۶	۵۵. ولي بل ته اړیو؟
۵۶	۵۶. د غلو ملگري
۵۷	۵۷. خنګه وکم؟
۵۸	۵۸. بي فايدي مجلسونه
۵۹	۵۹. نيکي غوښتني
۵۹	۶۰. په وينه بیده
۶۰	۶۱. وچاته ورزغ کوم؟
۶۱	۶۲. پرکمه رهي یو؟
۶۲	۶۳. پښتون پاته سو
۶۳	۶۴. لاس یوکئ
۶۴	۶۵. ذ غاليان سو
۶۵	۶۶. فراري عاشق
۶۶	۶۷. مردار خواره
۶۷	۶۸. ترکلکين راته گوري
۶۸	۶۹. گلگل ميري

مخ	شماره - عنوان
۶۹	۷۰. توپک خیل و پردی نه پېژني
۷۰	۷۱. بېوسه یو
۷۱	۷۲. پر صراف کلې نه چلیزي
۷۲	۷۳. راغله، ولاړه
۷۳	۷۴. بدي خاطرې
۷۴	۷۵. منافق
۷۵	۷۶. کوز لاس کوز مغزی
۷۶	۷۷. بړگ تکل
۷۷	۷۸. بنه انکور چغال وهي
۷۸	۷۹. پښې نه پر ورځي
۷۹	۸۰. آینه نتیجه
۸۰	۸۱. د بیت المال موزکان
۸۱	۸۲. نه شرم نه حیا
۸۲	۸۳. ترکو و ارزانه
۸۳	۸۴. سوک زېره
۸۴	۸۵. اوږد زکدن
۸۵	۸۶. پریوه زخم بل ترخم
۸۶	۸۷. بنه کوی بد مه کوی

شماره - عنوان	مخ
۸۸ . سگریٔ کبنانوا	۸۷
۸۹ . نصوریا نوتہ	۸۷
۹۰ . خپلی بنکلی تہ خم	۸۸
۹۱ . خیره خلاصہ دہ	۸۸
۹۲ . خوندیٔ فستہ	۸۹
۹۳ . پہ توک یا خیره گزارہ	۹۰
۹۴ . دہ الرومیدان	۹۱
۹۵ . بی سورہ سازتہ اتن	۹۲
۹۶ . د غونبواکسیر	۹۳
۹۷ . جوال شکاف	۹۳
۹۸ . خرامبو	۹۴
۹۹ . ترنس کینتہ مزدوری	۹۴
۱۰۰ . کزپی لاری	۹۵

لوی خبستن

مُصَوِّر، خالق، مالک د کائناتو
ته لایق د حمد، ثنا او د صفاتو
تارا کړي دي بي شهيره نعمتونه
اي منعم! معطي د انعاماتو
بينده په زړه آگاه د هر بنده يي
مهربان يي نگهبان د موجوداتو
چي ستاحقه لار په صدق عملي کړي
هغو يو وره ستا رضا په عباداتو
ته معبودي عبادت تالره بنايي
پرستش نه کړم د بت او فلزاتو
د شيطان د تيرا استلو پناه غواړم
چي ولاړتسم د خونگارو پر عاداتو
د صالح نيکو کارانو عمل راکه
ما خوندي کړه د روزگار د جناياتو
ته هادي يي هدايت هادي ته ورکړه
دی خواستگر ستا د مقبولو هداياتو

رب ته دريزو

مسلمانان چي د خپل رب څخه جنت غواړي
هسي مولا له بندگانه عبادت غواړي
هادي قران چي بندگانه نوته ليزلي رب دى
بايد په د وړو کي پروت نه وي تلاوت غواړي
مسلماني تش په خوله نه کيزي عمل ورسره
هم او امر هم نواهي مطابقت غواړي
که مؤمنان موزي يوله بله سره ورو نه بولو
همدا اخوت په صداقت، مينه، الفت غواړي
که څوک يواځي لمونځ کوي زکاة بيان نه وکوي
نيمى آيات مني د نيم څخه فرقت غواړي
د همسايه سره اسلام د ورور پر وند خوښو
همد هغو سره دوستي او موادت غواړي
قتل، قتال، جنگ، جدل، فسق، فحور دى منع
سوله، صفا خوښوي نه چي عداوت غواړي
څوک چي تقوالري هغه وي و خالق ته نژدې
څښتنى عادل دى د بنده هم عدالت غواړي
خدا يه ته زه موز عمل ته مه گوره خدا يې ته گوره
ريشا په ټول جهان کي سوله امنيت غواړي

اپي خاوندۀ!

پاکه ربه ته خالق زه دي بنده يم
ستاله امره خنده ليري افتاده يم
په گناه کي يمه دوب ترسره پوري
درحمت اميد لومه درمانده يم
شيطانانويم دلاري اړه ولس
اپي ستاره بعفوه غوايم شه نه يم
په دنيا کي مي هم هيڅ خوا نسوه سهه
په محشر په خپل عمل سرافکنده يم
بندگان وایه وتاته ياغي سوي؟
او که زه په بينا سترگونادیده يم
نه وروري، نه اخوت، نه مؤدتسته
پر دې حال به لاتر کله پانیده يږ
زما دثرونه چاري راسمي کړه خاونده
زه ريشا کله د چاروساز بنده يم

دغه حال دی چي نه چاغيزو

راته وايي چي څوڪ نما مخ درواغ
دهغوخلگولرمه پرنره داغ
پخوله قال الله وقال رسول وايي
په څوڪه کي مردار خوروي لکه زاغ
په مجلس کي پي د ژبي لمبي وټري
وي دننه زړه پي تور لکه شراغ
چي د زړه او د خوږي لاري پي يوه نه وه
متافق دی غومره ژبه د ابلاغ
چي پي ټول عالي صفات د پاك مؤمن وي
چيري و باسم د دي سوري سراغ
ولي نسي رنگارنگ گلان خرجه
چي د گلوپرباڻغو گزري الاغ
که په رنج د خونريزي سمي اخته سي
نه جوهر پزي د خاکشیر په نباداغ
هرگرمي د نابوره مرگ په گروم کي
ريشا څنگه څوڪ پردي حالت سي چاغ

لېوه هم پر هېز کوي؟

يا پيدا دى تباھى لره چنگيز بد لوي جگي کوه لي په خاکرېز
نمستونه کړي بدل په تور و خاورو يايي لانس کړي په يوه گرمي پالېز
يا بڼې راغلي بلبلان و نري د باغه وابه نه وري له کارگه د بلبل رېز
يا رمباره، ياشيشنى، يادراپي دل د کله و پيلي سي تيرېز
درنده حيوان دى هرچا پېژندلى نه پوتميزي د دوى پوست په قنابز
سرچينه که سوه مرداره ټول مردانې که بهاند تر آخره وي کارېز
دمردار لانس په خورکې پير حريص د چاليدلى د کارگه، لېوه پر هېز؟
يو د بل حيات ته وينې د خان وړکړي بل جلا د غوندي د وينوي خونېز
بڼه و بد اعمال د هرچا جلا کيزي که څوک و لري د عقل والېز

پر زيشا، دنس، هوالبنگ راغلي

اوس به څرنگه کوي ځني گرېز

حالونہ مي راوري

آبنا دنوا ماغونہ دي راوري	مادگروب هيواد حالونہ دي راوري
قول ژوندي پي پرتي باندي تخمبدله	اودمروي تصويرونہ دي راوري
يونغيخه وطن واره هديره وو	دقبرومي فريادونہ دي راوري
سرخته دلہ پرهار زمونہ هلته پاته	مايپيش آه ودردونہ دي راوري
پدنکوجو سره لاسونہ هوري بنج دي	مانامراده ارماتونہ دي راوري
مادساندود ژي اندوسترگو اوبنكي	سيلابونہ، سيلابونہ دي راوري
پداور بل پي داور بل وينستان پاشا سوه	شاعر خوشعري تارونہ دي راوري
بهارونہ غوقی نہ وي غومپدلي	دخزان مي ژربلگونہ دي راوري
پرديوال مانغزہ پراته وه دبييانو	دکوخي مي ولونہ، ولونہ دي راوري
دمرگ وزبي په ژونديو پائيدله	په سند کي مي هدونہ دي راوري
روثراتيانولاتر کله روژہ نيسي	دادی ماروژہ ماتونہ دي راوري

داچي نن له دي محفله مستي ولايه
خو ريشاه دغمر يتونه دي راوري

بچاره پروفيسر

ترس دود و نري په زماه کي اور بليزي
د کورې پشان د نر مه خونه سوخيزي
په ظاهره هروغ، درون لرمون پخته يم
ناخبره د سباچي خه راکيزي
زما په رنگ تامه اک بل چاندی ليد لئ
صورت نيزي، نر مه لرنيزي، سترگي لويزي
د علاج داروي ندي پيدا سوي
پروفيسري په تشخيص لانه پوهيزي
دير تروني دوست در تخ پوښتنه نکري
بگانه خوي په مرگ لا خوشحاليزي
ريشا مرگ ته انتظار باسه مرگ لندئ
خدائې خبر چي دشرون د چاري دي سميزي

غم خپلي اولسونه

پاته يير يار انود غمجنوارا نوسره
نسته شيريني ژوندون تيريزي دترخوسره
نه لرم خندا پر شندو غم لرم، غصي لرم
نهي ه کي گلومه خپل درد ونه د غموسره
چارا ته د عقل اساسي لاره ونه بنوده
شپه او ورځ تيريزي دپرسد و لپونوسره
خلگو اور اخستي دي په اوښکونکي غوټي وهي
هسي آموخته سوه دسم وود تودوسره
شر به آبد يده اولس له گرمه سرده و خيزي
لار به پرې کوي دوهماندي تک دکاروا نوسره
مه نامينده کينه ريشا غم غصتي د ليري کړه
خان دي کړه نزدې د غم خپلو اولسوسره

لامونہ دي پٿرندي لي؟

دغه څوڪ دي پي پي وٺني هم پي سوڻي؟
دغه څوڪ دي لوتوي پي پي دورجي؟
دغه څوڪ دي پي دورور دجپ پي باسي؟
په رقم، هر رقم نوموي پي خسا باسي
دغه څوڪ دي پي شري خلك دڪوره؟
دغه څوڪ جلا کوي خيل ودرور دوروره؟
دغه څوڪ دي پي قبرونه پي ڊيري پي؟
کور، کوڙه، مسجد بنارونه پي نيري پي

دا دې عمر زمريان که چغالان دي؟
چي خورک يې دخپل ورور دکورچرگان دي
دوي پرڅه دي تباهي ته جو غېدلي؟
د ابي رحمه دا بشيلي، بنويدلي
دوي څه وايي، څه کوي، څه يې مقصد دى؟
چي هرځاي يې اور بل کړى د حسد دى
ايا پيرنى يې داناتر سه څوک دى؟
د سورات او بن پي څه کاله ته چوک د
خلگو وينس سى بس ته، پريزدى خپل خوبونه
د ريشا سوالوته ورکړى جوابونه

تشي د خولې خبري

- د نړۍ بشر خواهانو، چيري ورك ياست؟
د مظلوم طرفدارانو، چيري ورك ياست؟
زمونږ له حال څخه خبر ياست او كه نه ياست؟
مهربانه پر خوارانو، چيري ورك ياست؟
د افغان پر سروڅه ناورين سيده دى؟
بشر دوسته انسانانو، چيري ورك ياست؟
سترگي پټي دي، كه حق نسي ليدلى؟
حق بينانو، بينايانو، چيري ورك ياست؟
انساني عاطفه، رحم ولي پست سوه؟
رحم دله هستمندانو، چيري ورك ياست؟
افغاني ملت په وينو لژند پروت دى؟
بې سرخه ډاكترانو، چيري ورك ياست؟
بشري حقوق د خولې تشي خبري
د عمل وفا دارانو، چيري ورك ياست؟
توازن نسته پلي سپكي درنې سوي
په نړۍ كي منصفانو، چيري ورك ياست؟

تر غذا سود سلاح کاروان د مخنه
د ترافیک پیره دارانو، چیري ورک یاست؟
د اوربل قومانده پیر ژر عملي سي
د اوربند منصب دارانو، چیري ورک یاست؟
د افغان نجات ته کومه لاره وزي؟
مخ کسانو، رهبرانو، چیري ورک یاست؟
بشري نړۍ قرض داره د افغان ده
بندي غاري دیندارانو، چیري ورک یاست؟
د امپدستري و تاسوته کزې دي
ای! د سمی لارویانو، چیري ورک یاست؟
د کارگانو آوازونه پورته کیزي
له دې باغه بیلانو، چیري ورک یاست؟
په طعنه په اشاره به څه سي جوړه؟
خولې کړی، ملاهي شاعرانو چیري ورک یاست؟
ریشا ورک دې په تیارو په دریلو کي
چیري یاست مشعلدارانو چیري ورک یاست؟

دخيل زوره ناخبره

په بنايست کي قافلې دي مخ ته اوږي
خولاهي يې د تورمخ غلام و درته
په مرانه دي د پبان دي چپه کړي
په قوت کي غرولاهي يې هر خطرته
اې دخيل مراني، زوره ناخبره!
توره چا ده تېره کمې ستا وسرته؟
پخواني تختونه چاکړه دېري وږي؟
چي پر وچه مخکې پروت يې وسره لمرته
په برېتواو په شمله دي خوکځ اخته دي؟
په پروني کي وېل کيزي و بهرته
سپينه وړخ دي د غفلت په خوب کړه گڼه
توره شپه به تېروي و سپين سحرته
د بابا اود نيکه نوم دي هېرسي
بد نايي بيا پاته کيزي و پسرته
وروستي عمر د ريشا، د بې آبي سر
وچه درخته نه رسيزي و شمرته

جنگ پر غلہ دی

زندگی دہ بخونہ دہ زندگی	کہ دور فو ترمیانخ نہ وی یکرنگی
پر ورغورچی هرچوچی اوهرینگی	دملت ترمیانخ کہ یو وارنفاق راغی
دنفاق اساس پی ایئنی فرنگی	دغه حال پرافغانانو نن راغی
افغانان دی یو دبل سره جنگی	دغیرت بگری وغامہی تہ لوپد لی
غواہر هغه زریہ اہالچی وی سنگی	دیرین زریہ وال دوروپہ مرگ کیمین
تردی نستہ بلہ لویہ بی ننگی	چی دبل پہ اشارہ چل ورونہ ورنی
زوم و ووی شروند تپروپہ خلق	نہ آرام اوتہ امید دھوسای پی ستہ
دھنوظاہری خوی وی پلنگی	چی پر زہ پی دروپو دحبتاپی وی
لمری ضرب پی وپے پرتاج د کلنگی	پہ میدان کی چی چرگان سرہ بیرسی

پرشا، خوځ دی پر سورناکله غونز نیسی

چی وی پورته آواز ونه سورنگی

دلته گذاره سختہ سوه

دسپين سرود نازوي بدراحي

دسپين زيرود گيلوي بدراحي

مشران جي دخيل کور مسئولہ نه وه

دکرو و همو خد هغوي بدراحي

چي په کور کي نه تنظيم نه دسپين وو

له دې گډو تنظيموي بدراحي

چي نه قول نه وعده وي نه وراشه وي

له درواغود و عودوي بدراحي

دلایل منطق چي نه وي په مجلس کي

وچ دلومر و او از وي بدراحي

فيصلي چي په عمل کي تطبيق نسي

پر کاغذ د فيصلوي بدراحي

هسي ډير شيان موجود سته بدسي

خصوصاً بيا د جنگوي بدراحي

ريشاؤ لار سه يوي بلي سياري ته

ستاله دي نصيحتوي بدراحي

زوی مری لاس نہ اخلي

سحر گروخه جادو سرا باندي ڪري
عقل فڪري دي نما له سره وري
دخيل خان سره مي واڪ و اختيار نسته
ڪشوري مي لکه مز غاره کي پيري
دڙو ٽيون ڊپاره مڱهه راته سره ده
دمرگي په ڪت کي پروت ٿيم لکه مري
دکم درد تخه نالش و ڪمهه خلگو
دوجود هره حصه مي ده ڪو ميري
چي بي غريسته هته هوڊه بي پوره ڪه
پرڇه لاس را تخه نه اخلي زوی مري
ددور ورونو پي لاسو کي سناخي دي
بيو دابل حلالوي لکه اوزر ڪري
دخيل ڪوره بي ريشا بهرت و پوست
پاتنه نسويه کاله کي دڪور غري

للو، لלו

الا هو لלו، للو، خوب دي درمي دلهو لولو، آهاى، آهاى، للو للو
د سترگو تور د نرگي سر للو، د توري شي ژپه لره للو، پر د بنمانوسي لاس يره للو
الا هو للو، للو

اوس دي خوبونه كوه، پاك خور كونه كوه، پر مور نازونه كوه
خان مره وه په شيدو، خوب دي كوه تر سپيدو
الا هو للو، للو

سباقومونه روزي، كار له غبتي پالې، دوى ته د لوزي ساتي
خستن د لويو كارو، د نوي، نوي فكو
الا هو للو، للو

ته به اقوام وينوي، ته به عوام وينوي، بشر تمام وينوي
ته د غفلت د خوبو، د جهالت د خوبو
الا هو للو، للو

نرمي كي سپين دي كه تور، هريو د خان بوله ورور، نرمي د ټولو لوى كور
سره يو خاى د قرنو، پر د بستو، غرو و رغو
الا هو للو، للو

وچه بديا اوبه وه ،خري غوندي شني کوه ، زوزان د بچه رسيد
زرونه راباسه دغرو ، وتره بند پير رودو

الاهو لלו، للو

پوره که لوري هيلي، دمرگ سلاح کره ويلي، وايه د ژوبد لي
ورک کره خطر د جنگو، خلاص کره بشر د لمبو

الاهو للو، للو

زما وصيت و منه، حق عدالت چلوه، خدمت د خلگو کهه
دغه قيمت د شيدو، ستا تخنه غواري ببو

الاهو للو، للو

د خلگو نره وساته، زه پي دنره وساته، لوی او واره وساته
عالي انسانه للو، پر خواري گرانه للو

الاهو للو، للو

آينده بناد اوسي، آرام، آباد اوسي، لوی سي د مراد اوسي
زبان زولپي زه گوا، چي هپره نکري آذکو

الاهو للو، للو

ملل متحد ته وایم

داده د انصاف، د عدالت، د حریت نړی
داده د بشر، بشرخواهی، انسانیت نړی
داده د انسان د ترقی او عصریت نړی
داده پرمخ تللي دوروی او د بشه نیت نړی

دا جملې که هرچاپه رشتیا سره ویلي وی
نن رینې د ظلم او ستم باید ختلي وی

آیا استعمال د اسلحو تاسی ژوندون بولی؟
جنگ و انسانانو ته پیشرفت او تمدن بولی؟
او که پر عوامو بمباري عصري قانون بولی؟
و وایاست رشتیا چي دغه عقل که خون بولی؟

زه د ورور وژنه خودخواهي و جهالت بولم
زه د انسانانو جنگول لوی خیانت بولم

جوبې پرې دفاع خلگو ناورین دی مصیبت دی
دوی وایي چي جنگ داخلي کار د مملکت دی
خوانه! هسي نه ده د بهر مداخلت دی
هرخای چي جگړه وی دیو، ان مسؤلیت دی

هرجنگ په داخل کي د خارج څه تمویلیزي
دخل د خارج وي د سد خلگ په پوهیزي

غونڊو د يو. ان د سرغنه وعاقلانو وي
داسي معلوميزي چي بازي د هلکانو وي
حکه فيصلې بي نتيجې د انايانو وي
ياد فيصلو تعميل پلاس د استادانو وي

ورده د يو. ان استازي ژرچي استغفا وکړي
يا دي د بي وړلو د نړۍ سره وفا وکړي

بعضي په پوهيزي چي جنگونه پر غله وي
حکه فيصلو کي د زورگير درنه پله وي
هرضعيف النفس د زورورو پر پله وي
نه دى عدالت چي ناحتيونه شله وي

خود به په نړۍ کي نزدې ليري لمبې بلي وي
خود به جوړي سوي د زورگير پر طرف بلي وي

جوړي تباهي ته کارخاني د سلاح گانو دي
گتي د غټانو تاوانونه د کچيانو دي
ناز و نعمتونه د قوي تنگدارانو دي
واړه اختيارات فقط پلاس د خوگانو دي

زه ريشا انسان ته انساني خوږونه تل غواړم
يا دغه نړۍ د خپل مدارنځه و تل غواړم

که رانله نو پاخه راځي

نه راځي چي تللي دي ژر نه راځي
کله که راتله ډير پاخه راځي
گوري چي لاڅو سرونه پاته دي
تش ميدان ته به په پوره زړه راځي
اوس د گل هو سو گلستان نه دی
دلته نوی اور په بلېده راځي
اوس يې د راتگ پاسپورټ په لاس نسته
دوی نه پر مخره نه د پواله راځي
يو ځل چي د نعم کبله منوله سوه
بيا په وراځوندي د واده راځي
هر وخت چي سرک يې اوپاشي وليد
هغه گري پلي اوسپاره راځي
يو کرت که لمر تر اوره ووتی
هلته به ريشا د لمر وړانگه راځي

داڻه سوران راغلي دي

ڪله بيا غوي پيڙي ددي باغ غوثي
ٿرڙخان پرشنه بهار راغلي دي
خيل باغ ته ڇوڪ ڪله تيريدلاي سي
هلته درنده حيوان راغلي دي
ماتي ڪري ڄمڻ بد نونه دي
نن ورڇ د سوتي دوران راغلي دي
زه جي آينده ته نظر و اچوم
نرمانظر ته وران جهان راغلي دي
اوبنڪي د یتيم دوچيد ونه دي
دوي ته طوفاني باران راغلي دي
خلگ خوري، دبري خوري، سڪروتي خوري
دا رنگ خورنده انسان راغلي دي
دا سي خورنده پهلوان ٿرڙخمي
دوي لره دلري نريان راغلي دي

ياران پي بد راڳره

نرما خوازره ياران دي چيري راڅه تللي؟
دوى دي تللي كه بل چا دي تيرا ايستلي؟
نا بللي بېگانه اوس راته ناست دي
ما په دوى كي څوك ونه ليدل بناغلي
نه خبره، نه پي شربه، نه وراشه سته
نه پي زهوز د پرگنو حقوق منلي
دلته يود زهره خوا خونري پيدا نسو
كنډوالي، ياتشي توري دي كودلي
اوس به چيري زه خوازره ياران پيدا كوم؟
چي پر لوتوتيو ناست وي دكلي
شكايت، درد وغمونه مشترك سوه
پيشا ستا په شان دي ټول پر زهره ويشلي

د تو لو زړونه ډک دي

چاته تش کړمه خپل ډک، ارمانجن زړه
کم طبيب دی چاره ساز، د خونړمن زړه؟
پاک صفا زړه مي درجهر پيدا نه کړي
چي يې گورم هرکای وپنځه، خيرن زړه
د دوستي زړه چا وماته تزدې نکر
نه خونړيزي زړه پر حال، د دښمن زړه
د نانباده زړه گي حال چي چاته وایم
تر ما ډير د هغه خوار وي، غمجن زړه
که په مپنه کي د ميني خونړمن وي
نه جوړيزي په تعويز، د مين زړه
د ډير گرومه تخنډ ډک زړه ونه ځوانان سوه
زړنده دل به وو پنخوا، سل کلن زړه
لکه نور زړونه چي ډک د ارمانو دي
د ريشا هم هسي ډک د ارمان نن زړه

تر مرگه خوب

زمره له ديمه گرومه شه پارسوب کوي
عقل سوگه ورونن ليونتوب کوي
مينه ديارنرهمه غواړي اخلاص غواړي
نه بنسايي بي نرهمه چي مينتوب کوي
سري چي دجهل امبارونه وي
خوشي دى ادعا دسريتوب کوي
چاته چي عادت خوب گولي سولې
پروت بوي ترمرگه پوري به خوب کوي
گيندغوندي چي سره ددهواڅه سو
کله بي لغتي ويراندي توب کوي
گيندچنچله پورته خيالات نه لري
واړي دلغتي لومړتوب کوي
خواني ککري ترخاورولاندي سو
نرهمه ريشا قبروته مشرتوب کوي

وي شرمولو

- ديرو شرميد لوتره چا پوري . خومر نجالتيوت دنيا پوري
هڙاي ريشخندي دبل لاسه يو . خه جواب به وايوتربا پوري
ستري جي سي وچي بل خوك نه ويني . مري ستري ولامري ترينا پوري
خوند درواغان موهم وانده وپيدل . حق واره باطل سوهر رشتيا پوتري
ديري دوعدو خلاف ورز ورتو . نه ورسيدلي تروفا پوري
داژمنه بي هم دباور نه بولم . سل شري بي وکري ترسا پوري
خنگه بي تميزه نرمانه سوله . خاندي دريشا خواهر شراپوتري

ياري صداقت غواڻي

ياري نه ڪيڙي پنهرو محبت غواڻي
هر قدم د ميني غور، دقت غواڻي
چي رضا د يار حاصله نڪري گرم دئي
خوڪ چي گرم سرهنه ولي جنت غواڻي
رسيدل د عشق پر لار تسليم د دي
خوب و خيال دئي چي به مفتت و صلت غواڻي
په آخري هغه پاته شرمند ه سي
چي د يار د خوشي پر ته عزت غواڻي
د غرور د خره د شابه راشوه سي
غمانن چي مي د ياره فرقت غواڻي
ريشا صاف اوسه په مينه محبت کي
يار په مينه کي تنها صداقت غواڻي

مخ پي راو لگاوه

زندگي راتنه زندان سو . ديوالونه نرولانه سوه
اولادونه اٽڪري دي . آزادي غلامانه سوه
خه شي وڪم؟ چيري ولاهسم؟ . ڊيره دي وڃيل منفور ڀيم
ڪشران مي په خوله نه دي . مشران مونانزادانه سوه
په ما مخ دئ لگيد لي . ڇوڪ مي غونڀر ڪرڙونه بزدي
دوروستي عمر خواري دي . ڀيادي ولاهه ٻه ڳانه سوه
ڇوڪ مي ولي په ڊبرو؟ . ڇوڪوي مي ، غموي مي
چي پرسدي خان بللي . هغه واهه ديوانه سوه
ولي مينه الفت ورك سو؟ . ولي هيڻ ترحم نسته؟
ولي عقل و'لاهي پنبوته؟ . چي پر جهل روانه سوه
اختيارات مودخان ندي؟ . که دبل ڊول ته نڇيڙو؟
که موسد دسره تلي . چي کارونه خصمانه سوه
پي چاره ريشا خويريزي . ورستي عمر پر تيريزي
دويمه پيه لاس کنبوتي . نرمه دگرومه پيقتانه سوه

دغه دی ایتارنو

نور موغت کړي غنټه وويي لانور
خان مویتت کړي تپتیه وويي لانور
خومري سپک سوي پود بل په تله
ایاتر دغه سپک وويي لانور؟
نچپله سرو کړي دی ورونه
په غم ککړ، ککړ وويي لانور
بل ته خندا خان ته ژما راولي
خپل ژرید لگي ژمه وويي لانور
خپل خور وچي بیگانه په خوښ سپه
بل خور وويي خور وويي لانور
زموږ په غوښوا جنیان ماږه سوه
هم مستو، هم مږه وويي لانور
جوړي مونه کړي آبادی وځان ته
آبادی چیري نږه وويي لانور
ریشاپه خپل غم مصیبت کی دوتی
ندی انصاف چي زغ وويي لانور

کفن کفن

چي پوڄه سي ڌڙونڌ ڪلر سره ٿيليس
بيا پکڻي باسي ترڇي پوا بليس
کله کله په اميد سره نرره نيه ڪرم
تر نظري پتوخ و ايسي تليس
چي ڇه نه لري د دوي به ڇه سي سوڊه؟
چي هڇه لري هغه بيا وي خسيس
هيڇ دروغي اميد مڪره دهغونه
چي ورائي بي وي لوستلي په تدريس
يم د ظلم په سڪجه کي ورتغلي
د قوي لاسو په زور سره يم پريس
دامتاع دکم ڄاي و بولم بيارانو
چي پر ليک نه امريکا وي نه انگليس
رپيشا هسي کفن کفن کس ته حيران د
چي بي وکينس دشهيد ڇنه ڪميس

بي باوره وعدي

په وعدويه قسمو بي باورنسته
چا که خپله وعده خو خولي کړه ماته
د هغو قسم، وعده خنا ايستل دي
درېشتيا د صداقت لار خني پاته
ليري، ليري او گونښه خني تېر پزه
له کاذب سري مخ وگرزوه شاته
کاذبان هيڅ د وعدو پابنده نه دي
د پرون خبره غورځوي سباته
له دروغو اسلام هر څوک منع کړي
خصوصاً درواغان نه بنيابي ملاته
د درواغو منزل لنډوي دامل دی
په ميدان کي ژر راوړي ورېشتيات
بي حيا ته د حيا اميد ونکړي
مرگ بهتر وي حيا ته له حيا ته
وي ساته په صداقت پاکيزگي کي
خدايه باحقه لار وروښي ريشات

سل د زرگريو د لگر

د ماتول وار يې خوړلې، پرکله د اتحاد دى
ماغزه تيت زرى، زرى سوه، کارې وار د استادى
پنت له پسته بيا تر زويه، دى افغان اولس تکويه
پر ميدان يې کلي لغړې، دادکم بيزيد ايداد دى
نه مؤمن غوندي زه سوکړې، نه انسان غونډ خپلو کړې
زړه يې سخت لکه ډبره، دا خاصيت يې د جلا دى
که پابنده د قران دى، که يې خوى د مسلمان دى
که خيريه سود، نريان دى، هلته پاک د دوى جهاد دى
بني وکينس د خوش بينو، ريشه کش معانيدينو
چي بنا پر بنيا د نه وي، تعمير خوشي يې بنيا دى
پي يې ايسنې د توژل کړې، پند ستون چپه کيدل کړې
تر هغوچي نرى کيزي، و فولاد لره خراد دى
پر دک خم چي د آساق وي او تر خوچرنگي باقي وي
نشې به ملاقي وي، خماري ته پر نه داد دى
چي بگري يې د اسلام وي، خو په نيت د دويادام وي
که هر خو ملا امام وي، هسي پت لکه سياد دى
د مغز و به خه بنادي وي، چي يې ژوند نامرادي وي
بنادي نه لرو بنامنو، د ريشا زورگي نابناد دى

پس گردنی

بد نیتی دی، یو تر بله بد بینی دی
تر بکنی دی، خصومت دی، دښمنی دی
بې عدلی، بې انصافی دگمه راغله؟
د بې وسو پر حق چور دی، شنجونی دی
اولادونه دکم دو، دی ډانه خوره
د مرغانو په شان ورکي پلرگنی دی
نیک اعمال ولي بدلېزي په بدیو؟
که دقیق سو دا خبرې بیرونی دی
پر دښتوگر زیدل کله تمدن دی
په ښارو کې پاته لږ څو کورنی دی
خلکو څه کوی؟ پرکه خواړه یی یاست؟
پر دې لاري خورا ډیري دیدنی دی
تریشا" وگوره پر شا وخوا نظر کړه
درته پاته چي لاڅو پس گردنی دی

نوٽي مرگ

پرڙي جي مغز ڀري دا سلحو سته
و بشر ته نوٽونه د مرگوسته
که مري له ما خطاسي پر ورور منبلي
په فريه کي کله وخت دنبا نوسته
استعمال دا سلحو بايد جاري وي
په تعطيل کي پي ٽرل د فابريکو سته
انسانان جي يو دبله سره وٺري
بلڇه نسته تنها گهٽه د پيسو سته
او که نه نو ورويه ولي د بيمان سي
په هر جنگ کي پت لاسونه د پردو سته
که سلاح سي د نري له مخي محوه
و بشر ته فراواني د نعمتو سته
دوي د دي دنيا لذات خان لوه غاري
و پيشا ته صرف نعمات د جنتو سته

نامبدي

خُمه خيل کاله ته کوز مغزی د اند پښوسره
اوبنکی سوي لارونه د غم جنو کاروانوسره
لاره ده اغزنه سرک ويران پل نږدلی دی
چاودي پښې رهي يم د خولې خلاصاوا لادوسره
خوری د لار ختم سو نوکان خوږمه دلوزي شه
وچه وچويي ده درخته نسته د ابوسره
ورک مي سوتاتوبی نه گنځ عالی نه دیوال ښکاري
ورځی تېرومه د قبر واوکنځ والوسره
وايستل گرانی د تن کالي په خپل قوت له ما
وچي مری غوړه صدري يو وډه جېبو سره
هیهات چي د اشرانده سترگي بیا د اوبکو وچي
هیهات چي په کککي به وي ناوياني د مروسره
ریشا دانسانو د خوښیومزه نللی ده
شین پاليزي لابن سود اوسانو په گلوسره

حق ده پیره

ژبه خوله کي دومره کله سوزنده ده
لکه بل چي مي پر زره د اور لمبده ده
غمان انوزه پر خوله يم پيژندلی
چي په ما پوري خونزه گوله ترخده ده
زه انسان يم دلرگی نه يم جوړسوی
ولي کش ز ما پر سرد غمراهه ده؟
خو وتبر لره درختي لاستی ورکړی
درینو غځنه چي قطع یې تنده ده
د غرومبي بي خلک متوله لرزېدل
پر راغلي نن دبيري پرې لرزه ده
په غیرت یې د زمري نوم وگتلی
د باني پنجه یې بنځه پرکله ده
نن یې ولي د همت بکړی شوه کړه؟
پر سر پروته یې خالي اوچه د بده ده
خو عقلونه په سرو کي پيدا نسي
د هر چاڅه ورکه لاره او کوڅه ده

لرگي پي پکاردي

هيڇ قوت ورياته ندي، يوزره
بايد نسي پرخيل خان باندي غره
د مپوي امېدل هغه بناخه نسي
جي ياوچ وي، ياپه پنج کي وي اره
وچه درخته بيسرته نه کوي برگونه
نه گلونه، نه بناخونه گرسره
دچرسي زويه دگتي امېد مکره
دهغوڻه هم جي ناست وي پريره
هغه باغ ته جي باغوان پي نه دهلودي
چغالان وريجي پر در اوپر نخره
دلپوه څڻه نعت مزونه لابي ريزي
جي له څنگه ځني پورته کري بره
زه ريشاء دهغه چاڻه پير پرېزم
اسلحه جي پي وڅنگ ته وي خره

د زره عمچينه

گرانه د شيد په ډول سپينه ده
مخ لکه سپوږمۍ دي ماه جبينه ده
يوځل چي د يار وختگ ته کښېنستل
هغه وخت له شرمه سره وسپينه ده
پته خوله کي يو کتاب خبري کړي
زره کي يې ساتي پته مينه ده
کله چي په ناز سترگي راواښوي
پوه سمه چي نن لږ څه خوشينه ده
شونډه چي يوځل تر غاښو لاندې کړي
هغه وخت يې مينه له يقينه ده
لور قديې چنار غوندي رساينکاري
ملايې هم باريکه هم ورپښينه ده
کله چي کوچۍ په خپل لاس و اوښ
هغه د ريشا، د زره قمچينه ده

لور ختام په زېرخانه نوتولم

ما قضا ته د ختو لاري څارلې
په نصيب مي گورستان يا زېرخانه سوه
چي هوس د پروازو راته پيدا سو
وزر وچ سو زما په پښو كي زولانه سوه
نابوېره د صياد په دام كي گير سوم
بھانه راته د دام يوو دانسه سوه
يا به مرگ اوس قلوبم، يا به يرغلي
اقربا! راڅخه ولاړه بېگانه سوه
عقل هوبښ راڅخه تللي، لېوني يو
دا په دې چي مشران مو ديوانه سوه
صدقه مي خزانې نسوي د خپلو
هستي واړه د پره ديوندرانه سوه
آئينه غوندي رشتيا نسوم ويلي
درواغان مي په دنيا كي افسانه سوه
د تعمير په امېد ما وې ليڅي نغښتي
د ريشا، د پلانر كوند غالي ويرانه سوه

بي پرزوموتر

چي درست عمر يي تير کرمي په مزووي
پر بل چا يي کله هسي شروند پرزو وي
پر پالنگ د عياشي خوبونه کيزي
خوب يي نه وري چي بستري داغزووي
تپرواته دي که دکار هيله ترې وسي
چي لوسوي په نعمت او په نانو وي
په غفلت کي بنکاري بنکاري بنکارولي
حک غلي، ناست چولوته دخرو وي
ده بهتره چي چپ کښيني په مجلس کي
هر مجلس چي دک په غټو آوازو وي
چي د ژرندي پل يي خرني پرسر باندي
خه بنادي به ورت پاته د مغزووي
پورته، پورته غورخېده د بل لرگي ته
دا کارونه يا ديز يا دبيزو دي
هر موتر چي بي درپوره وي، ولاړ دي
خصوصاً چي بيا بي تلو، بي پرزو وي
ریشا صبر تحمل درته په پکار دي
که په شروند کي درسره که آرزووي

ژربه د نازه ولوپزې

لاس راخڅه واخله ای ظالم بی دین غمازه
تېر به دي دوران سي ژربه ولوپزې د نازه
خونه خوکلېدل، خونه جفا هم تا و نکړله
وگوره تاریخ ته تر انجام له آغا زه
ظلم که تعدا وه که هوس و ونودی بس دی
نږیې تر آخره بېره منډله امتیازه
تاکه خان پتې کړی دی د طلسم په لباس سره
اوس نگار پوه سوی دی چي خومره یې چمبازه
خه تورې واخله د جانان بی اعتمادیې
مالره دخپل جانان د وصل درگاه بانه
خوار ریشا، په عشق کي که خونه خوکلېدی دی
شکر دی خاوندۀ معشوقه پوه سوله رازه

ڪوربل

جي ترسترگويي ديار اوربل جل بل سو
اور دميني مي دزهه په ڪور کي بل سو
نازه دمه وم دسوي زره د سوخته
زهه مي وروسته بياله سوي خه په ڪور بل سو
د فراق بتي بيان راته انگاردي
مخامخ د اور لمبي راته ڪوتل سو
د حباب ترچتر لاندې مي اتراغ دي
د سڪرو تهو په باران کي مي منزل سو
هيڃ نسخي مي د مرض علاج ونڪر
د گولي پرڳاي گولي راته اجل سو
ريشا ستالا آينده ژوند ته اميد دي
پي پر زهه دغشو واري مسلسل سو

سرشکونی

د خپل خان شپې يې و سوئ په لمبوكي
په كندري كي پاته نه سو سپروني
د بابا هستي يې وركړه بگانه ته
اوس د بل پر در ولاړ دئ ژرغوني
هيواد ټوله په لمبوكي سوخل كيزي
پاته سو د ادې پر سر پروني
هيواد وال دي ترخپر ولاندي سوي
پر لزرانه چوكه جنگ او سرشكوني
پر ماشه باندي يې گوټي سره ايښي
و كوټي ته كرو ل د توپك نوني
چي د جنگ لمبې يو لږڅه آراميزي
د بل لاس په لاس كي وركړي اور لروني
چي جنگي جامه و جنگ لره په تن كړي
بدي اسي ساده دله برگ پتلوني
ريشا ناست په لنده بله زېرخانه كي
پر پښو در د دئ لگېد لي لكوني

مخ ته ڪرڪنڊي

شهرستان يوارپه ڪري انڊي انڊي
خني وڃڻو هريوڇپلي ونڊي
انسان هم خني دي لبوه صفته
خڻو دورورد مالهه ڇهه پلندي
د حلال مالو پي نه وڪرله ڇڪه
د ڪي خيتي د حرامونديا تندي
چي دخولي او دزهه لارهه يوه نه وي
منافق دي په اسلام وهي ملندي
رقيب لس گرايه بدتر تر شهرستانو
عاشقان بي پسي واخستل سالتدي
ومزله ته رسپده هفتو گران وي
چي په مخ کي ورته پروتي وي ڪرڪنڊي
د ريشاء او زده مزلونه دي په مخ کي
رهبه ته ڪري او زدي لاري ده ته لنڊي

تماشه پي کوه

نه ده نکيائي د عصريت نخينه
نه دي پوچ الفاظ د علميت نخينه
تش کونډ و پطلون سریتوت نه بولم
خوپکيني و نه وينم د پت نخينه
چاکه مظلومان تر لاسو ونيول
دا ده د غيرت د شهامت نخينه
يا که يي پوره کړي د بشر خواستي
دغه ده بيشکه د خدمت نخينه
زړونه له دې شرونه خټه تنگ سوي دي
نسته پر نړۍ د حریت نخينه
نه ده و بشر لره سلاح يکار
دا د قدرت منو د قدرت نخينه
ورخ په ورخ بشرو تباهي ته مخي
سيل کهه ريشا د جهالت نخينه

د بېل لاس

ډير بشاش مخونه سوله پرمه سرده
ښادي ولاړه خلگ ډير دي غمزه
انساني خصلت د خلگو فراموش سو
ولی، جوړی، کړی، د خان درنده؟
مړیده یې د انسان په غوښونسي
چا پيدا کړه دا د غوښو خورنده؟
وړونه ولی یو تر بل تر له وتلي؟
رسوايي ده، نکړي یو د بل پرده
اکثر خلگ چې مقصد ته نه رسیږي
اجنبي لاسونه سته پس پرده
ویره خوله د خدا نسته شنډي بوځي
غمجن حال دی نه خوښي سته نه خنده
ریشا، ناست د بې وسې څخه نالش کړي
د سیالانو په مجلس کې شرمنده

توله دی دی

بیگانه ته یې بنسندی خپل ورور یې مړ کړی
په عالم کې شرمنده سوځان یې خړ کړی
هست و نیستی یې وایه ورکړه و پردوته
د اولس تر مخ یې ځان لڅ و لغړ کړی
له بهره یې اولاد ته څه را نه وړه
لاد لاسه یې اولاد ته ځان منگوم کړی
د بابا عزت یې وپیلور په جهل
ځان یې نورو ته په دې توگه گادړ کړی
د خور کې بنارسې جتی پرسر کړه
ده و خور ته ورپرسر د غم گدې کړی
د هیبه یې زمریان لا لرزېدل
نن یې ولي ځان بابنې لره کو کړ کړی؟
په پاکی کې یې قدم مخ ته وانه خيست
تر ځواپې لا میدان په غم ککړ کړی
توله ته یې غره مسه په کردار دی
ریشا بنه سوچې اصلي نتردي پر کړی

شخصي حکومتونه

برني پر پروني باندي تاوان ڪره
نئي ته د سبا وعدې بيان ڪره
چي سبا سوتيا ري د تينتي نيسه
آماده واستغفالره خپل خان ڪره
د شخصي حکومتو دغه قانون دی
بله پلا بيا پبل شکل خان عيان ڪره
ته ودي په مطلب بنه سره پوهېږي
بچاره خلک په خان پوري حيران ڪره
په خلوت کي تاته هر عمل جائيز دی
پر بھر خبر د خدائي، حديث، قران ڪره
که په پتو محفلو کي هرڅه لڅ شي
خود باندي سپين پتکي، کيس، تمبان ڪره
دا دن د بد کارانو دود، دستور دی
چي د خلگو تر مخ سپين خان مسلمان ڪره
که رضا د خدائي، مخلوق خان لره غواړي
ريشا، خان دي حقيقي عالي انسان ڪره

پښوته لویزي

که سیلی اوږي که سوځم په لمبوکي
که خدا کرم د ژوندیو په قبروکي
واړه دی دی په ما هسي چاري کاندې
تیروم ژوند زه د عشق په مرحلوکي
د جانان د کلي خواته بي پروا ځم
پیره نکرم که تېرېز مه په سپوکي
د فقیر او سپوڅو تل سره پرتوي
په یوه ډوډۍ را لویزي تر په پښوکي
خو پیش روي خپل جانان ویلې نه دی
غمانرا کله شمېر مه په سروکي
نرما د عشق مس معلوم سوي دي ویاړنه
راقیان تر حسابیزي په سپردوکي
په رشتیني عشق چي نرما گل رخ خیر سو
ریشا، گرزده گلا نو په باغچوکي

دمغزو عمليات

ور کاوه يي دکومک په نامه ونج
اوس د هري روپي سود اخلي چهار پنج
د سرو زرو کتوريان يي په غلا يوومه
زوي منگي يي ورته پرېښود پرگړونج
طلايي خبتي يي و هري په عوض کي
ور کوي وچه تکی لکه اسپنج
د بابا غونبي يي و خو بهي کار گانو
د زامنو په کله کي نسته سنج
پر مغزو ماهرانه آپرېشن سوئ
چي ساده مسائل دير اوسي بفرنج
د لستوني مار دئ دير په عذاب کړي
سوه د هريوه بڼه لکه نارنج
يو کچکول، يوه لکره ورته پاته
خغروي ژر اوسني پخواني گنج
يوه ورخ به د حسابو کتاب راسي
پي يي و پيې مغزي، پښې و آرنج
ريشا، هپنې ناست دئ په چرت کي نپوهيزي
وهري له دغسي ناخوالو څخه رنج

تالي ختي

چي پر چايي د عتاب سترگي کړې غټي
هغه دم هغو په پښو کړې چوټي
نه اسلام نه شهامت دي نه غيرت دي
چي دورور په غوښو ووهي سمي
د اښکار ندي چي پر لار لار وي لڅکري
ښکار هغه چي په هوا ولي خرگتي
کاسه دکه د حلال رزقه موزه کا
نه چي بل درته ولاړ وي تالي ختب
چي د ورور د سر په بيه لنگي غواهي
خدايه! مه کړې راپر سرهسي خرق
پر کاغذ باندي مي وکښې خو خبري
هسي پروتي وې په زړه کي لکه ختي
د ابيتونه د ريشا که چتيا ت بولي
نادانانو اعتراف وکړ په متي

ورستی هگی

لوگیله د زور وروڅخه کیږي
چي وې نکر د کمزور و لاس نیوی
د تور زونو شمله ورو غیرت ندی
چي کوي د ورو پر حق باندي تری
چي ملت یې تر خپل ځانه پوري هېروي
د هغو په برخه مه بوله بری
مجالس او فیصلې یې نتیجې وي
پکښې گډې په خیرن زړه سوسری
چي تر چرگي څوک ورستی هگی کي لاندي
اسد مه کوه چي وباسي چپي
مسلمان که تر نامه زیږه اوږده کړه
پر شکنیم که یې لنډ وونیم گزی
د خالي او بوبه څوک کوچي وانه خلي
د غږ کي چي هرڅونه وي شپړي
ریشا هغه وخت خپل ځان مختور بولي
که یې وکی د تېریو مخ نیوی

د بندگی ژوند

که هر خو دي نن هوا د آزادی ده	شوه کيږي به د قبر و زندان ته
فکر و کړه دغه لار د بربادۍ ده	دغه لارچي دي اخستې ده بنديزي
کله، کله لکه غاړه د زندۍ ده	لکه غاړه ترا بده لکه نه وي
نرمانه نن د سوتي اود رندۍ ده	پر دې توله غومبولي مشان گزري
خلوتگاه وهر فقير ته د بنادۍ ده	که د عجز و خلوت تشو د ننه
ورته پېښه نا جوړي د سا بندۍ ده	که شاهان په دې خلوت څوک محصور کړي
نرندگي د بندگۍ دې خوندي ده	د ريشا ژوند نه شاهي نه فقيري سوه

د سرو نولو

توري جولي هلته تگ و دوکوي	نه ورځم د يار کوڅې ته نه ورځم
درکي د جانان ولاړه، عوکوي	سپي غمازي لاره بنده کړې ده
لارکي رقيبان راته پشروکوي	کله يې حضور ته رسېدلی سم
هلته يې د عشق د وږود روکوي	يار يې د زړه کښت ته ور لوبدلی دی
دوی لکه ميناوي کړ کچوکوي	کله يې د حق آواز تر خوله خپړي
پوه يم بيا پر نورو وعدو څوکوي	ډېر، ډېر د درواغان يې اوږدلي دي

نسي رسېدای ريشا تر يار پورې

خوچي جلا دان د سرو لوکوي

نه تعليم نه تربيه سته

مکتب وران سومعلمان ځني کنده سوه	تعليم نته ماشومان ېې تربيه سوه
مور وپلار ېې د ډوډۍ په نعم اخته سوه	تربيه د ورکو جنگ دى يا بېنگځل دي
په ډېروسره ولي ديوانه سوه	په کوڅو کي کچنيان واړه لوچگان دي
خوى خصلت ېې د حيوان اُد بوده سوه	جهالت ورځ تر دبله ورځ ډير پزي
اولا دونه ېې کوچي ته ورايله سوه	پلار ېې وزي د روپو وټولېدو سته
هم ېې ناسته هم خبري د شوده سوه	انساني خوى ېې بدل په حيوان توب سو
پر کاغذ د فريادونو مجموعه سوه	د ريشا د خوږې چي هراوف، آه، وږي

دغه حال دى

ويني ېې چيني په ډېر لذت سره	غونډي خوري د خلگو په جرئت سره
خپته به ېې و مونسلي د چت سره	نس ېې ورځ تر بله ورځ پارسوب کوي
څيرى به لږ شين سي په شدت سره	ورځ رايي چي لږى انفلاق وکي
رايې نيوى جهل په عزت سره	وي پلورل د پلار هډوکي وپلورل
گورئ ټوله حال ته په دقت سره	مه کوى د خدائى وروى ته وگورئ
گډه ېې عقلي د حماقت سره	دا د هوشيارانو کار زه نه بولم
ځي به بندي غاړي د ذلت سره	چاچي د بونزو لوحقوق لاندې کړه
دادئ ريشا تړوند د شرافت سره	چاکه مظلومان لوري ته پورته کړه

زړه ته مولويزي؟

مول خوند ونه ټول، زموږ د زندگۍ سوه	موزر ته پاته زندگي د بې ننگۍ سوه
نرمانې نن ورځ دي مړه چيچيان ايستلي	زما پخپل پي دا دنيا ورسته هگۍ سوه
خلېد ونکې خلا ورکه سوه تياره سوه	له محفله څخه پورته مار د ننگۍ سوه
ترانې د عشق به هر چا نرغولې	خولې گې سولې او ماته سارنگۍ سوه
هغه زړونه نن د جوشه دي لوېدلي	پي له سره راشوه شخه لنگۍ سوه
افغانانو خپله توره بل ته ورکړه	افغانۍ توره روسۍ يا پر ننگۍ سوه
څوک دي وي په وينا وونه پوهيزي	ريشا ستا ژبه تورۍ سوه که گوټگۍ سوه

ژري تلي

دا څه حال د پي ژريزې کوندي زېږي	ديوي هفتې ناوياني سولې کوندي
د چاپسې لکه پخپلي دي د نگرې	د چاپندي، پنډۍ، نور په هم سوېنډي
نااهلان په دغه حال پوري خندا کا	عاقلا توره ته وچيچلې شوندي
خلگ نه گوري وېدي آيندې ته	و جواب ته يې نيولي خولې دي مندي
ټول اولس پر دې کبله نه ځاييزي	پر کښې کبله نه سي لويې غندي
پي پهرې يې د خپل کامه پوتولې	د هغو چېرې عالم ته سوې برندي
د غفلت تلک يې کش کړي برهاندې	ژري تلي يې راووتې تر څنډي
ريشا مه ورځه پر دې ناحقه لاره	
د ناحقې لاري و ځغله په منډي	

ولي بل ته اريو؟

تيل مونسته د خراغ او د اوچاغ	بل ته اريو مونږ په تيلو د خراغ
پليسوزمو وځپل ځان ته پيدانگري	لگولئ مودئ بل ته چهل چراغ
هم په ستن هم په کفن بل ته احتياج يو	په هستي کي يونستن زمگي داغ، داغ
زراعت سته مالداري ځکي پريوانه	مگر نور يې له توليد څخه سوه چاغ
په سترخوان کي که يوه گوله پيداسي	د هوا څخه غوټې وهي پرې نراغ
خولې ته منډي د زهه حال ويلای نو	مونږ د بل تر نظريو لکه الاغ
ولي اريو په هستي کي د بل لاس ته؟	راسئ ويا سو د دې اړتيا سراغ
که اصلي علت د دې حالاتو غواړي	ريشا، وابه وهرې پنځوس قسمه درواغ

د غلو ملگري

نه جوړېزي څو اخلاص، صداقت نه و	نه خپل کيزي تر څو مينه، الفت نه وي
وهرچاته خپل حقوق کله رسيزي	چي حاکم د عدالت حکومت نه وي
که دچوردپاره تړي وي پرانستي	په هغه ځای کي د خلگو دولت نه وي
حاکمان که سوه دغلو سره ملگري	مال لاشه کوي د سر امنيت نه وي
بدامني او ځان ځاني چي هرځای راغله	بېره، وهم وي مال، سر سلامت نه وي
پرېې وسو، زوره ورکوي ظهونه	د بې وزلو سره زور و طاقت نه وي

ريشا، غواړي پر نړۍ چي عدالت وي
په بشري خيانت، بجمالت نه وي

ڄنگه وکم؟

د فراق په لمبوسوی خورین ځگریم
د وصال په امید ناست صبح و دیگریم
ماد مینې لار په وینو او پاشي کړه
اوس د ډیري خونړي روند په نظریم
د زړه ویني مي دخولې څخه فوران کړي
کج تر گانو یې وهلي په خنجریم
سر و مال مي د وصال پر لاره ولاړه
د عشق لاره کي زه تیر تر مال و سریم
سپي رقیب دیار له دره فراری کړم
دهغې ورځي تر اوسه در بد ریم
چي په سپینه وړخ کالي راڅخه کابزي
نوبه و لي هسي غلوته خوش با و سریم
له در باره چي آشنا نا آشنا باسي
زه پریشا به تر هغود بل پر دریم

بي فائدي مجلسون

يوسري وي دتوپوڊ ويشتوستري
 بل په خفاسته پردنستوبيا بانوستري
 چاشپه تيره كره په چورسي روان دي
 دهغي خوادگوني په لور ووستري
 چي لري بي هم خواست لاس بل ته نيسي
 سوادار پزيرار توپه نفلوس تري
 خوك جامونه پي پرپي چيني تشيزي
 خوك كاگل لره د بام په كاسوس تري
 خوك په شام پاپيس مخ زره خيسته كړي
 بوت پاليش والا په بوت وموزوس تري
 نشپه او ورخ يو خاي وبل خاي و له مندي
 هرهيئت په بي فائدي مجلسوس تري
 دي ستري او وكي ظاهر منعت سته
 په باطن كي وي په دكو كه وس تري
 ورپشانه هوسايي نده وراپاته
 هر ورخ په جناز و فاتحوس تري

وچاٽه ورزغ گرم؟

هد ڀيرو کي مونڙو چاٽه ڪرو ورنهاري
سا کين نسته جي دخلگونا ره واوراري
مونڙو دخلو پيشرفتو لاري خار لسي
شاوخوا سوڀ رات بند ڪي ٿوله لاري
جي رشتيا سي اوس په هنج چاٽو رسته
دباورد لاري مله سوله بي لاري
گرم وسرد حالات پر مونڙو باندي تيرين
سپيني سري سترگي جي وينم خونڪاري
باوله جي رابلل درنج علاج ته
اوس به خورم پر ڪري دگسو واري
خوراڍيري د اميد وعد جي بي راکي
نن پر خيلو وعد و ڪرت سوله ناڪاري
در پيشا حيات گري په گري مرگ دي
جي دنره څنڀه بي جي د وينوداري

پرکمه رهي يو؟

و مزله ته زه پر لوري د خطر ځم
پدې تگ کي په پښو نه ځمه پر سر ځم
مزله وال په سپينه ورځ له مانه تېر سوه
زما په نخ کي توره شپه ده ماز يگر ځم
ناست چرتي يم د مزله لاره ي بنده
د مرگ لور ته زخي زره سوئ ځگر ځم
د کاروان مهار په لاس کي د ساپان دئ
اختيار نسته چي چټک په خپل نظر ځم
لازه ورکه د مزله ده شپه تاريخه
په بيابان کي دوري، هيسته لرو پر ځم
بي آبي ده احتمال د چولې شته دئ
تر لږ څرکه ناخبره يي باور ځم
زما ريشا څه د سفر لوري ورکړي
چي پرکه خوا روان په کم سفر ځم

پښتون پاته سو

تخت د سليمان گنج د قارون پاته سو
د هر پاچا جلا مضمون پاته سو
کرار، کرار پسي ټوليزي ټوله
تن به روان سي که پرون پاته سو
چا زرغوني درختي د پنځه وکښې
د بل آباد باغ شين، زرغون پاته سو
يو د بل مال ته پر څلورو ورځي
د بل يو لاس او يو پي ورون پاته سو
انسانيت د افغانانو ولاړی
اوس يې خالي کوټه و پطلون پاته سو
انسانان ځي روان پر مخ دي رهي
تاجک، انزه، انرېک، پښتون پاته سو
د ريشا نوم او يانسان به څه وي
که پر پره دي ځکه مسکون پاته سو

لاس يوکي

پښانه، تاجک، شيعه، هزاره گان   ترکمن، ازبک، بلوچ، نورستانيان
هر تکم چي پدې خاوره کي هستيزي   بلل کيزي په يوه نوم د افغان
افغانان د دې هيواد ميراث خواږه د   حکه ټوله د دې خاوري دي بچيان
اشغال گر غواړي چي دوی سره جلا کړي   چي بيا وروسته وي اشغال ورته آسان
لمړی غواړي چي پر قوم، مذهب يا نسل کړي   پدې توگه يې کمزوري کاندې ستوان
بيا جلا، جلا پر هر يوه حمله کړي   د بشر د غوښو ويزي شرمښان
افغانان که ځان اولاد ته امن غواړي   د دښمن په دسيسو دي پوه کړي ځان
ديووالي اسلحه خورا کارې ده   په نفاق کي د بل گټه ده خپل نريان
که تبا غواړي ملي وحدت يې شرط دی   يې يووالي تديرېجې مرگ ته روان
يا به حتماً يو ځای کيزي يا به وړک وي   د ننني دغه ټول افغانستان

د ريشا خبري هر شنو اغېز اوړي

د کمود پاره ندی د ابيان

ذغاليان سوو

راته پېښ دى هره وړخ نوى سردرد د تور مخو سکر وگاز کړم گرم، سرد
لغوړنه سردرد دي اوس چرخي ده زېره مي ريز دي دنارنج په رنگ، رنگ زرد
هوايي سوم تکهارى مي په سرکښي ترغوزومي تکان باسي مرد نامرد
دکوچي ياران مي واهه هوايان دي وکومک ته پيدانسوبل هم درد
آرام نلر په سرکي مي برچې خي سرچرخيو کم د ژوند تخه دل سرد
چي بي ووينم تورغي بدمي ايسي نرغالي کړم د تور مخو سکر وگرد
زه د ژمي د ساره جنگه دارېزم چي اخيستي سړه لوي وي فرد، فرد
د اسخت ژمى به خاوند پخبر تېر کړي د سکر و مخ به وي تور په عمل کرد

رنگ زرد دي به وريشاه سرخړوي وي

که يوخل پي د سکر و موسم کى طرد

فراري عاشق

چي ڄان نڪري ديار مخ ته سيلني
هغه ڪله عاشقان دي ريشتي
ترچولو چي دجانان و مخ ته گوري
هغه خوشي نندار چيان دي بھري
که د مرگ سگلي ديار پر زنگانه وي
دا و ملت دي مگر هو، زڪندي
که و ملت ديار پي پر ي نيو فراري سو
په قانون د عشق پي خيل ڄان کي ڇوڻي
چي ڪوڙه ديار په اوينڪو او پاشي ڪري
لري هسي تروې اوينڪي شيريني
مرام کاته او تبسم پي نوي تروند دي
سلا ڪن زامه به ڪري شل ڪني
عاشقان ديار ودرته ملنگان وي
چي پر د بنت گزري هغه دي لهوني
نر ماد عشق صفحه ديار په توصيف ڊکه
له نياسته دريشاء اشاعني

مردار خواره

مالیده خوري، هم دبري، جواربي خوري
کلنگي چرگه و چرگه واره جاري خوري
چغالان بيا دچرگانو قاتلان دي
تر منايي دير چتک پر هواربي خوري
دلانو په نلانو کي بانسه خار کري
طبيعت يي دي چي هره مرداربي خوري
اشتها چي يي د حرص په بنوري راغله
مرداربي لاپه خورا مزه داربي خوري
د هر چا مطلب خورک دي په ژوندون کي
يو په زور بل يي په ډيره هونسياني خوري
خوک کرار، کرار خورک په حوصله کري
خوک غوتې وهي خورايي تلواري خوري
ريشاء شکه د حرام خور وونگرې
حرام خور آخر پر سرواري کاربي خوري

تر کلکین راتہ گوري

لامرندہ دی چي پر سر پي کيزي واري
لاي نہ وينی چي وينی وهي داري
نامردان وي چي پر سرو توري راگزي
پر را کني يي وي سر سترگي خونکاري
خنک زره دی چي دور و پد مرگ بنا دي کا
او را باسي پسله له مرگه يي انداري
دانن خه زلزله گده په نري ده
چي يي بنهي، تر وهي دغم کوکاري
دا دکم چپاول گرو چپاول دی
چي په سپينه ورخ نيولي يي دي لاري
پر ميدان باندي يي مخ نه ليدل کيزي
تماشا کري په کلکين کي تر هنداري
ريشا، داسي تگار يي په سترگويني
انسانان و ثرني لا خان گني خدای پاري

گلگل میری

تجارت نن ورخُ اکثره سود خوږے سوه
عقید وکي پښنه داسي کزوري سوه
که په هر قسم خوش مري پيدا کيزي
د ډه نکري تولیده يې رنخوری سوه
بي پيسوڅه، بله مينه، الفت نسته
د روپو ح دئ چي ورکه مو، وروږے سوه
کيسه برندي دبل دچپ يې کابزي
که څوک خیر سي دغه هم کيسه بر سوه
د روپو گونی په شاوهر يې وراوهر يې
حمالي ده چي يې نوم سوداگري سوه
سرمایې د خپل هیواده څخه باسي
واولس ته پاته خود دربري سوه
حساب ورک دئ محاسب دئ ناخبره
گډوډي، بې حسابي گلگل میري سوه
ریشا، خپل خان دي په لږ سره قانع کړه
بیرول يې وبل چاته مزدوري سوه

توپڪ خيل وپري نه پيڙني

زره چي د توپڪ وسوئي بل وڙني
نه لري تميز پره دي و خيل وڙني
زره کي چي بي بل داور لمبه سوله
خوچي زره يخ نكي سل وشل وڙني
کله سته توپير پڙد انسان حيوان
خره وڙني، غوايي، انسان سل وڙني
ڊڪه توپڪ سنگدل انسان چي واخست
خلگ پرڪشمير اوپر کابل وڙني
دوست و دڻمن کله توپڪ پيڙني
نه بي په پوڻسته بي توکل وڙني
هر توپڪ و مرگ لسه جورسوي دي
کله ڊير عاقل کله پاگل وڙني
ورڪ دي وي توپڪ ڊڪتار وسره
حڪم تش ليدل بي ريشا تل وڙني

بوسه يو

زه بي وسه، ته بي وسه، دی بي وسه
موز بي وسه سووچي دوی سوه گل هوسه
نوبه خود دوس دارانو ناخیری وي
پر موز شمیری دروچی مال یوپه لسه
پمچي که خوگ چيچي دادی عسل دی
شات خوچانه دي اخستی له مگه
جي بي وسه دخیل وس په جال کښي با^{سے}
خدايۍ وباسي کلہي د دوی له نه
په یوه آذان یوه مسجد کي لمونځ کوي
مگر بعضي بي ولاړ وي بي اودسه
يو خواخوږی ز موز دپاره پید انسو
په دې لویه کورنۍ کي یو بي کسه
ریشا بند دی په قفس دې وسی کي
فرياد ونه بي راوړي له قفسه

پر صراف کلي نه چليزي

کوز بار کله تر منزله پوري رسيږي
تر هغه ف پوري پر لاري چپه کيږي
که گوته سکه دي ورکړه و صراف ته
کلي کله پر صراف باندي چليزي
د رشتياد بانغو درختي وي پر باره
د دروانغو درختي وچي سي رښيږي
که د بله يي الغيچ کړه خان ته کوته
چي مصرف يي نکري بل لسه پاتيږي
چي پر لو تو باندي پورته پوخ ديوال سي
د بقاء امید ترې مه کوه شريږي
د خولې لار او د زړه لار چي يوه نه وي
اقر باء لاد هغو تخمه بپليږي
ته ډير بنه وايي ريشاء کور دي ودان سه
خوتر تا ستا مخاطب بنه په پوهيږي

راغله، ولامه

مړي کړي مور مړي بيا به ياد نسي
غرو نړېدې بيا به استاد نسي
غم يې پر کور توره ليکه وکبله
دومري غم زده، سوحي به بناد نسي
ډيرو نامردانو ډير نامزاده کړل
دانا مراده زړونه به د مراد نسي
يو وار چي سقوط سوا اعتبار دچا
بيا به دوهم ځل د اعتماد نسي
يو ځل چي په مرگ په لحد ننوري
هغوته د ژوند دوا ايجاد نسي
اوس يې سالگرې د مرگي ياد لري
ژوندي يې بايد پس له دې پياد نسي
سرپت کړه ريشا په رنگت وټامره
شو غمخور پيدا د دې هيواد نسي

بدي خاطرې

راته پاته پيري بدي خاطرې دي
په غونډو کي د وحشي حيوان نارې دي
په ليدوسه آواز د خوږې نه وزي
گنگوره يم چي داخنګه قواي دي
د خبرو مجال ندي راته پاته
يا د لاس او يا د سترگو اشارې دي
د غمجنو او بنکو سيل پر مخ بهيزي
د نرگي دوينو پورته فوارې دي
د علاج د لروبي ندي پيدا سوي
طبييان نه علاج، نه د چارې دي
ستا په دادخدای رسيزي ريشا خوره
نور دي ټوله کونښنوبي وارې دي

منافق

فخامخ جي درته ناست وي، جان، قربان به درته وايي
که دي سترگي سوې نهائي، بدگويي بي پس شا وي
هسي خلک منافق وي، چي زره، خوله بي يوه ته وه
ستاپر غم درسره ٿاهري، پشلاکوي خداوي
په دوستي بي باور نسته، وي دوستي بي په دروغو
ظاهر خان بولي تپروني، دنمئي بي بيا په غلا وي
په ظاهر جار و قربان او په لباس بي خطا مسه
باطني خوي وخصلت بي، دانسان نه وي بلاوي
هو بن کوه! دهسي خلگو په گنتا سره تپر نه ورتي
چي وينا، عمل بي دوا ره، يو دبل سره جلا وي
هميشه د صادتanosره دوست وهميشين سه
دکاذب او دروغن ٿخه دور ي دي دريشا وي

کوز لاس کوز مغزی

دهمت خبنتان طبع دچا نکري
شهامت به په خشم و سودا نکري
نه کوز لاس و کوز مغزی نيسي وچاته
او په لاس کی به د فقر عصا نکري
بي همت وي چي د بله مفت غوايي
بي همته بيا هم ورکړه وهریا نکري
خپله خوري خپله گټي لږ وي که ډيره
د بل مال لره به او بر د لاس د غلا نکري
داکس نه دی چه غیرت کی تر پښو لاندې
او پر خپلو لاسو، پښو اتکا نکري
هسي ډير مفت خواړه سته په جامه کښي
په درواغو دا خبره ريشا نکري

برگ کتل

چي پر لار ئي برگ کتل بي خوروي
په پره دي اشاره خپل بي خوروي
برگ کتلوي پر سراورونه بل کره
مغز جوش وخوسه کوگل بي خوروي
برگ کتل که وي خو ور ئي نه عمل کيزي
په کلو کنداغ وهل بي خوروي
بېگانه وويي خپلوان دي بد راه کړي
چي رشتيا سي گواکي بل بي خوروي
حق دی چيري چي خپل خان ور له تسليم کړي
د سوتي په نروړ منل بي خوروي
ولي برگ برگ ورته گوري، خو انسان دی
له دي لاري شه وتل بي خوروي
د وجدان دادگاه که هر چيري پيدا سوه
ريشاهم ور ئي چي تل بي خوروي

بڻه انگور چغال وهي

ڇوڪ ڇي ڀي پر مڻخ همڀي پر نال وهي
خرد دوي داس سره چهار نال وهي
وي به ڀي دباغ قواله ستا ڇه وي
اما، هغه بڻه انگور چغال وهي
ڇوڪ واي ڇي حق دي منم وي غوا مره
ڇوڪ بيا مخامخ دي سر مال وهي
ڇا دامبري لار په ڇينو وراڻه ڪره
بل بيا ڪنيت ته محڪه په دوپال وهي
ماغونبته تعمير دو منزل ڪرمه
سراي ميانخ کي جاهل بنا ديوال وهي
ڇه سو محتسب او شرعي ڏري
ولي په شلاخوي کوٽوال وهي
غلي سه ريشا فرياد وچاته ڪري
تا خوهم پره دي هم انديوال وهي

پڻي نه پر ورڃي

پڻي هغه ڪز ديوته بيانہ ورڃي
زره چي پي هارگ ڪوته ڪوتلي دي
ليري په دورين کي ور معلومه سوه
توري دي ڪز دي ڪلي وتلي دي
نه بليزي اور په دي نغريو کي
دلته دوبرخي اور لگدلي دي
پاته، تته، توره سوله دامپنه
ميزي، اوسنان نته تللي ڪلي دي
دلته پر لانسو باندي کارگان گزي
شاو خواتن پي اچولي دي
بيا به هغه دي مڻي تهراسي
يو ڄل چي ڪوته ور غور ڇڏلي دي
ڄي دنسامار امخ ته اتر اغ ڪوي
پلار ددي دنسامار ريشا ڇڀيلي دي

آينده نتيجہ

هر ڊول مستي نن ورخ کولای سڀ
هر قسم ڊري پڇا وهلاي سڀ
ٽانن ڊي وسو واڪ اخيستي دي
ٽوله پڇيوه وندر ترلاي سڀ
تاد مياڊي لوي تور اودلي دي
ته لا هوئي مرغان نيولاي سڀ
داسي اسلحې دي سازي ڪري دي
ليري و نردي هدف ويشتلاي سڀ
لوي ڪراته بازي پڇا لاکي لري
هر خاي چيل حريف راڻم له ولای سڀ
حرص دي نه مريزي چي هر خون خور
هر خه پڇه سرا بنٽوب سره خورلاي سڀ
ته که آينده ته نظر و اچوي
ڻنگه نتيجہ ڇني ايستلاي سڀ
و بنيه ريشا چي دا ته ڻوڪ بنبي؟
ما ته دا بنيلي را بنو ولاي سڀ؟

د بیت المال موزرکان

کښېز دی ژر تلکي موزرکانو ته
دا د بیت المال رشوت خورانو ته
وي نيسي ترخت عدل تي وسپاري
ورکړي سزاگاني خائنانو ته
ونغاړي کمبله د فساد، رشوت
وغوروي فرش وصادقانو ته
چا که د ملت په سر سودا کول
مه ورکوي سردې تاجرانو ته
چا که حقيقت په توپک وويشتي
تينگه چکه ورکړي جاهلانو ته
هرڅوک چي خدمت په صداقت کوي
وسپاري اختيار و خادمانو ته
نن ورځ ريشا هر ملت پوه سوئدي
خان به خوشي نکري ناپوهانو ته

نه شرم نه حيا

مخ دي پرته کړه د هرچا ميراث خوره
حرام خوره تاته وایمه مخ توره
د عالمه دي نه شرم، نه وایه سته
چي د بل يقی دي لاندي کړ په نروړه
جنون نه جوړوي د خان د پاره
نه بېرېزي د دوزخ له سخته اوړه؟
په ژوندي که دي غاړي خلاصی نکړي
نه خلاصیزي پسله مرگه زهون د پوره
د سيسي دي زما د مخکي، باغ کړي جوړي
تا کړه لاندي نره دي وایستم دکوره
ولي دومري بي غوري سوه په جهان کی؟
ولي نسوه د ظالم کاسه نسکوره؟
دریښا، ذره د خروښه غلبلی دي
د فشار حمله بي واستوي ترگوره

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**